

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

698. Qualiter procurator revocari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

alienare res dotales, & similia, contraventio, seu actus, quo illi contravenitur, sit nullus; secus, si actus, super quo juratur, aliàs non sit à jure prohibitus, sed licitus, & à libera agentis voluntate dependens, qualis est non revocare testamentum, Procuratorem, Vicarium, non fidejuberem, non alienare, non contrahere matrimonium, &c. in hoc enim casu contraveniens juramento, actus, quo illi contravenit, validus est, & sustinetur. Pro quo citat Abb. in c. illeclus de jurejur. Jo. And. in regulam. quod semel. de reg. juris. in 6. Imol. in c. contingat. de jurejur. &c. Sic, si is, qui juravit testamentum non revocare, illud revocet, valet revocatio. Paris. n. 25. citatis Jo. And. ubi antè. Abb. cons. 41. l. 2. col. 2. Bald. cons. 22. l. 1. Boer. decis. 272. n. 18. & aliis quamplurimis. Sic Episcopus cum juramento promittens, non revocare Vicarium, potest illum revocare. Paris. n. 27. citans Joan. And. & Burium in c. cum rursus. de offic. Vicar. promittens cum juramento, se non alienaturum, validè alienat. Paris. n. 28. citans Abb. in c. intellecto. de jurejur. col. 2. Franc. Oldr. &c. Nihilominus exercens talem actum contrarium illi, quod juravit, aliàs seu extra juramentum licitum, per illum efficitur perjurus. Paris. loc. cit. n. 13. & in specie is, qui, contra quod juravit, revocat mandatum procuratorium, ut idem Paris. n. 31. ita communiter tradit dicens ab AA. à se citatis, & aliis passim, nisi fortè ex aliqua justa causa revocationem illam, seu actum contrarium juramento suo fecerit, siquidem tunc à perjurio immunis erit. Paris. n. 32. ex Boerio decis. 27. n. 3.

Questio 698. Qualiter dicitur Procurator revocari possit?

Respondeo primò: Potest hæc revocatio fieri vel expressè, vel tacitè; tacitè fit, dum alius Procurator constituitur ad renunciandum coram eodem, vel diverso, non reservato primo juxta clarum textum c. non injustè. de Procurat. ubi dicitur: dato posteriore, prioris effectus revocata procuratio. Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 6. Castrop. cit. §. 4. nu. 10. Azor. cit. cap. 22. q. 14. Paris. l. 9. q. 25. n. 3.

2. Ampliat responsum Tond. loc. cit. nu. 7. citatis pro hoc Mantica de tact. convent. l. 7. tit. 22. n. 38. Bellam. & aliis, ut procedat, etiam si Procurator secundo loco constitutus mandatum non acceptavit. Quodsi tamen post constitutum Procuratorem ad resignandum in favorem Titii, constituitur alius Procurator ad resignandum in favorem Caji, qui eo tempore jam mortuus erat, posse adhuc primum Procuratorem validè resignare in favorem Titii, tradit Paris. l. 9. qu. 30. per tot. sic resolutum dicens à Rota in Gerundens. Canonizat. 22. Jun. 1554. eò quòd, licet per constitutionem secundi Procuratoris mutaretur Principalis voluntatem suam, non tamen simpliciter eam mutaret, sed conditionaliter; si resignatio secunda faciendâ per secundum Procuratorem fuerit valida. De cetero limitanda responsio ita, ut non censetur revocatus Procurator primus per Constitutionem secundi, quando in instrumento Constitutionis secundi adest clausula citra revocationem. Tond. loc. cit. n. 8.

3. Respondeo secundò: Debet fieri hæc revocatio,

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

tam tacita, quàm expressa, re adhuc integrâ, v. g. ante præstitum consensum formalem, seu magnum, seu antequam Procurator perrexerit ad extensionem consensûs parvi in Camera vel Cancellaria, etiam si de cetero fiat post signatam supplicationem, & præstitum parvum consensum; siquidem per magnum illum consensum perficitur prius, & omninò absolvitur resignatio, & abdicatur jus à resignante, & hic jam amplius se intromittere non potest; & post præstitum parvum consensum, signatamque supplicationem potest resignans penitere (admittit enim Papa, & signat supplicationem, quatenus partes in eadem voluntate persistant.) Tond. loc. cit. à n. 15. Paris. cit. q. 25. à num. 4.

4. Respondeo tertio: Ut autem validè & in effectu revocetur, & revocatus censeatur Procurator, debet revocatio tam tacita, quàm expressa intimari. Castrop. loc. cit. n. 11. Azor. loc. cit. Paris. à n. 12. citans Rebuff. in pr. tit. de Procur. ad resign. revocat. n. 2. juxta Clem. unic. de renunc. Revocatio enim non præsumitur. Paris. n. 15. citans Mascard. de probat. concl. 1280. n. 1. Alex. cons. 169. n. 5. l. 5. quia non præsumitur mutatio voluntatis. Paris. n. 16. citans Mascard. ubi antè concl. 1078. Card. Paris. cons. 72. col. 1. vol. 4. Socin. Jun. &c. Unde ante talem denunciationem seu intimationem facta per Procuratorem resignatio valet. Azor. loc. cit. Paris. n. 17. citatis quamplurimis juxta clarum textum Clem. unic. de renunc. ubi dicitur: Sancimus, ut si quis ad cedendum dignitari, cuiuslibet, vel beneficio Procuratorem spontè ac liberè constituerit, & ipsum ignorantem postmodum duxerit quomodolibet revocandum, teneat cessio facta per eum, antequam ad notitiam (intellige, ipsius Procuratoris, vel illius, in cujus manibus faciendâ resignatio, ut expressè Castrop. cit. n. 11. Paris. cit. n. 17.) revocatio hujusmodi sit deducta. Sic quoque Procurator datus ad permittendum postquam revocatus fuerit, poterit adhuc validè permutare, quamdù illi revocatio ista notificata non est. Paris. cit. q. 25. n. 27. citans Selv. de benef. p. 3. q. 16. n. 5. Felin. in c. ex parte Decani. n. 15. &c.

5. Limitanda tamen responsio primò: Ut dum constitutio Procuratoris facta est per metum, valeat revocatio, etsi ad notitiam Procuratoris non pervenerit. Paris. n. 34. citans Selv. ubi antè. n. 2. Rebuff. ubi antè n. 10. Gl. in Clem. unic. de renunc. v. liberè, & ibi AA. passim. Gestâ enim causâ metus sunt nulla. l. 1. ff. de eo, quod metus causâ. Paris. n. 35. citans Menoch. de arb. jud. casu 135. n. 1. Si autem constitutio talis ab initio non valuit, ergo neque renunciatio secuta virtute talis actus invalidi. Paris. ibid. Dum autem Paris. n. 37. ait, quòd metus invalidans constitutionem Procuratoris debeat esse justus, & hoc ipsum arbitrandum relinquitur Judici, per justum metum intelligere videtur metum, qui cadit in constantem virum.

6. Limitanda secundò: Ut non procedat, dum per malitiam Procuratoris, vel illius, in cujus manibus faciendâ resignatio, non potuit fieri intimatio revocationis ante cessionem. Castrop. cit. §. 4. nu. 11. (qui tamen addit, quòd si non ita fuerit principalis impeditus, quin saltem uni eorum, nempe vel Procuratori, vel Superiori recepturo resignationem potuisset denunciare revocationem, cessionem factam tenere, & revocationem non habere effectum; cuius contrarium sentit Gl. in cit. Clem. unic. v. eorum alterum: nempe revocationem)

ff 3

tionem

tionem non procedere, esto uni eorum potuisset intimari) Paris. n. 39. citans Sely. ubi ante. juxta expressum textum cit. Clem. unic. ubi: nisi forte per ipsos, aut alios malitiose factum fuerit, quo minus ad eos, vel eorum alterum ante cessionem potuerit revocatio pervenisse, &c. ne fraus proficit.

7. Limitanda tertio, ut non procedat, si, antequam resignet Procurator, Principalis moriatur, tunc enim censetur revocatus Procurator sine alia intimatione; dum enim beneficium vacat per mortem, uti fit in eo casu, non potest vacare ex alia causa, juxta c. susceptum, de rescrip. in 6. Paris. n. 42. & 43.

8. Respondeo quarto: Ita necessaria est dicta intimatio ad hoc, ut cessare censetur mandatum, & Procurator invalidè resignare, ut nullatenus sufficiat illi aliunde constare de hac revocatione, Paris. cit. q. 25, n. 29. citans Gl. in cit. Clem. unic. v. deducta. Zabarell. & Vitalin. ibidem, ac dicens, sic pluries decisum per Rotam, & in praxi ab omnibus fervari: ignorantia enim revocationis praesumitur, Paris. n. 31. citans Rebuff. in pr. tit. de infirm. resign. n. 31. Felin. in c. ceterum, de rescrip. &c. Ac ideo dicenti, Procuratorem revocatum, incumbit onus id probandi, Paris. n. 32. citans Card. in cit. Clem. n. 22. communiter receptum, Nihilominus Rotam inclinare in hoc, quod dicta intimatio non requiratur pro forma, sed sufficiat sola scientia & noticia revocationis per cit. Clem. ubi dicitur: noticia revocationis, ait Tond. loc. cit. n. 13.

9. Respondeo quinto: Sed neque tacite revocatus sine dicta intimatione censetur Procurator in ordine, ut ipse Procurator invalidè resignet, per hoc, quod Principalis per constitutionem Procuratoris ad resignandum coram Papa per se ipsum resignet illud beneficium coram Ordinario, Paris. cit. q. 25, n. 44. ubi: quod in hoc casu Principalis nequeat validè resignare coram Ordinario, nisi prius denunciaret, seu intimer revocationem Procuratoris, seu mutationem voluntatis suae; juncto n. 53. ubi: concludendum dispositionem cit. Clem. unic. de renunc. constituentem, quod revocatione Procuratoris debeat fieri intimatio, habere locum in casu hujus quaestionis, ut, si velit Principalis ipse resignare, debeat prius revocare Procuratorem, alioqui resignatio non valeat. Citat pro hoc Barbatiam communiter quoad hoc receptum conf. 49, l. 4. Rationem dat ex eodem Barbat. Parisius n. 45. & n. 47. quod in cit. Clem. prohibeatur illusio & variatio in personis Ecclesiasticis, illusio inquam, quae illuderetur Procuratori ac Papae, constituendo Procuratorem ad resignandum coram Papa, & dein eum revocando absque intimatione. Item ut Paris. n. 48. quod dicta Clem. dicat, quod quomodolibet resignaverit, debeat fieri intimatio; verbum autem illud quomodolibet sit admodum praegnans, & importet omnem modum, per quem possit directè vel indirectè vià revocatio fieri; adeoque & comprehendat casum hunc, quo quis resignando revocaret Procuratorem; cum inficiari nequeat, quin eo ipso, quo Principalis resignat beneficium coram Ordinario, aliquo modo dicatur revocare Procuratorem datum ad resignandum coram Papa. Citat quoque pro hac sententia Parisius Selvam p. 3. q. 16. n. 9. ac dicit communem, à qua non recedendum in judicando & consulendo. Huic sententiae accedit Tond. qq. benef. p. 1. c. 26, n. 25. dicens, pro hac Selyz & Barbatiz sententià in Gallia saepe judica-

tum. Contrarium tamen sentit Felin. in c. ex parte Decani, de rescrip. n. 16. nempe validam esse, & prevalere resignationem factam à Principali coram Ordinario, quamvis Procurator ad Romanam Curiam missus nondum fuisset revocatus, dummodo provisio Ordinarii praecedat collationem Papae; neque ligatas esse manus Ordinarii per missionem Nuntii ad Papam; eod quod sufficiat, quod Procurator revocetur, licet revocatio ei non fuerit intimata; quando renunciatio Domini praecedit renunciationem Procuratoris. Quam Felini opinionem Parisius, & ex eo Tond. dicunt communiter reprobata.

10. Respondeo sexto: Necessè non est, ut dicta intimatio revocationis fiat ipsi Procuratori, sed sufficit eam fieri in Camera & Cancellaria coram eisdem Notariis. Paris. l. 9, q. 26, n. 1. & ex eo Azor loc. cit. juxta cit. Clem. Sufficit ei, hanc intimationem deduci ad notitiam Superioris, Paris. ibid. n. 2. quae autem sunt in Camera vel Cancellaria, dicuntur fieri coram, seu in conspectu Superioris. Paris. ibid. n. 3. ex Sarn. de trianali. q. 7. Et qualis Superior etiam est ille, coram quo facienda resignatio, juxta dicta alia. Econtra necesse non est, fieri intimationem illam in Curia & Cancellaria, sed sufficit fieri ipsi Procuratori. Paris. cit. q. 26, n. 9. & ex eo Azor juxta cit. Clem. ubi expressè dicitur: ad illius, vel ipsius: ad eos, aut eorum alterum, hoc est, Procuratoris vel Cancellariae, &c. notitiam. Pari modo, si Procurator fuit constitutus ad resignandum in manibus Ordinarii, Procurator ille revocari potest, & intimatio revocationis fieri dupliciter, nempe vel Ordinario, vel Procuratori ipsi. Paris. l. 9, q. 27, n. 19. citans Vitalin. in cit. Clem. Quod si intimatio non fit ipsi Procuratori, fieri debet tam in Cancellaria, quam in Camera Apostolica, seu in utroque hoc loco, cum litera expediantur vel per Camera, vel per Cancellariam, & liberum sit consensum praestare, vel in hac, vel in illa. Azor loc. cit. Paris. q. 26, n. 8. ubi etiam, quod si postquam ejus revocatio facta fuit in Camera, Procurator resignet in Cancellaria, valeat resignatio. Quod si intimatio non fit in Cancellaria, aut coram Superiore alio, in cujus manibus facienda resignatio, sed Procuratori, debet ipsimet Procuratori fieri, nec sufficit fieri Cursori, qui missus est ad sumendas expeditiones beneficii. Tond. loc. cit. n. 12. citans Rebuff. Et si sint constituti plures Procuratores, facienda est omnibus intimatione revocationis, alioqui valebit cessio facta per unum eorum. Paris. n. 10. Idque si singuli constituti sint in solidum, siue non. Tond. loc. cit. n. 9. dicens in hoc secundo casu, si nempe constituti non sint in solidum, non habere locum, c. si duo, §. fin. de procurat. in 6. quia id in Spiritualibus non tenet, Rationem pro utroque casu militantem dat Paris. cit. n. 10. quia quantum ad Procuratorem, cui non est intimata sua revocatio, censetur Dominus durare in eadem voluntate, cum, si non durasset in ea, id ei notificasset sicut alteri. Porro, quod attinet ad praxin istiusmodi revocationis intimationis, ait Paris. n. 12. & ex eo Azor loc. cit. observari de stylo, ut volens revocare Titium Procuratorem suum, dum principalis, seu revocans absens est à Curia, constituat alium, v. g. Cajum Procuratorem in Curia existentem, etque mandet, ut revocet traditum à se mandatum Titio de resignando tali beneficio, etque adimat omnem potestatem, & ipsam revocationem

gationem denunciaret in Cancellaria & Camera Apostolica: vel ut principalis existens in partibus eorum Notario & testibus revocet Titium Procuratorem suum, & eadem Scripturam per Notarium confecta Cajum in Urbe existentem creet Procuratorem ad hoc, ut Titio revocationem à se factam denunciaret, qui Cajus dein accepto hoc mandato vel Titio, vel in Camera & Cancellaria revocationem denunciaret per seipsum, vel per Cursorem ad hoc conductum. Quod si ipse Principalis quoque praesens est in Urbe, posse illum idem observare, faciendum per Cursorem intimationem procuratori revocando, & Notariis Camerae & Cancellariae.

11. Respondeo septimò: Literæ, in quibus Principalis Procuratori suo à se constituto mandat, ut nihil agat in hoc negotio resignationis, priusquam de iure ab eo admoneatur, acceptæ ab eodem Procuratore sufficiunt loco intimationis, ita ut si iis non obstantibus resignet, seu consensum suum præstet, invalida sit resignatio; eò quòd per illa verba posita in dictis literis, licet non sit revocata voluntas Principalis, cesset tamen usque ad novas literas. Azor loc. cit. Paris. l. 9. q. 28. n. 1. qui etiam id ipsum ampliatur, ut procedat, etiam si illæ literæ pervenissent prius ad manus Procuratoris, postquam consensum parvum præstitisset per porrectionem supplicæ, & hac signata à Papa, & data.

12. Respondeo octavò: Sufficere quoque revocationem intimari Resignatario, tenet Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 14. Item tenet Selv. de benef. p. 3. p. 16. n. 6. Rebuff. in pr. tit. de revocat. Procurat. & alii apud Paris. l. 9. q. 27. n. 2. eò quòd, ut Paris. n. 3. in permutatione sufficiat intimationem fieri ei, cum quo facienda permutatio, seu notam esse revocationem alteri compermutanti; ad quod tamen respondet Paris. ibid. esse disparitatem, eò quòd in permutatione is, cum quo facienda permutatio, gerit vicem partis, Resignatarius autem, seu habens spem in resignatione futura, sit ut extraneus. Item, ut Paris. ibid. nu. 4. quod si post intimationem factam Resignatario sequatur cessio in favorem ejus, is videatur esse in dolo tacendo revocationem; in beneficiis autem abesse debeat omnis dolus. c. cum dicitur. de elect. c. dudum de præb. ad quod tamen etiam respondet Paris. na. 5. negando, Resignatarium illum esse in dolo, cum tacens verum non peccet, nisi quando est productus ut testis. Negat contra Felin. in c. ex parte Decani. n. 15. apud Paris. n. 1. eò quòd sit. Clem. unic. de renunc. loquens de revocatione Procuratoris ad resignandum requirit intimationem faciendam Procuratori vel Superiori; dum autem soli Resignatario innotescit revocatio, neutri illorum innotescat. Sub distinctione resolvit Rota in Saltmantin. Abbatie 20. Jun. 1539. apud Paris. loc. cit. n. 6. nimirum non sufficere, si resignatio in favorem sit simplex, seu sine alia conditione, v.g. reservatione pensionis, fructuum, regressus; secus, si resignatio facienda in favorem est cum reservatione fructuum, pensionis, &c. eò quòd in illa resignatione simplici non consideretur persona resignatarii; secus in ea, quæ sit cum tali reservatione, utpote quæ vires habere nequit sine facto Resignatarii, ac proinde sufficiat ei intimari. A quâ distinctione, quia patitur plures difficultates, recessisse dein Rotam, & firmasse in contrarium, nempe sufficere intimationem revocationis factam

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

resignatario, sive resignatio facienda simpliciter in favorem illius, sive facienda unà cum reservatione fructuum, pensionis, &c. tradit Paris. n. 10. relatis pluribus Rotæ decisionibus. Ac proinde huic sententiæ affirmanti simpliciter id sufficere, adhæret expressè Paris. cit. n. 10. in fine dicens, hanc esse communem omnium DD. à qua non recedendum in judicando, & consulendo. & nu. 15. dicens, hunc proinde esse tertium modum revocandi Procuratorem constitutum ad resignandum coram Papa. Rationem etiam dat nu. 11. quòd, cum tam in resignatione facta simpliciter in favorem, quàm in facta in favorem cum dicta reservatione, similive conditione beneficium resignatum debeat conferri illi, in cujus favorem facta, & aliàs sit nulla, persona resignatarii sit considerabilis, & reputetur pars: & sicuti Superior non potest beneficia permutata conferre, nisi compermutantibus; ita Papa non consuevit alteri conferre beneficium resignatum, quàm ei, in cujus favorem resignatum est; ac consequenter, si propterea compermutans pars est, adeoque sufficit ei fieri intimationem revocationis, sufficit quoque ob rationis paritatem dictam intimationem fieri Resignatario, seu ei, in cujus favorem sine ulla reservatione pensionis, aut fructuum beneficium erat resignandum.

13. Respondeo denique: Si instrumentum procuratorium nondum receptum est à Procuratore, sufficit denunciare Notario, qui est rogatus de illo, quòd principalis prænuit, & ideo non expediat. Paris. cit. q. 27. n. 20. citans Rebuff. in pr. tit. de revocat. Procurat. n. 9. ubi etiam dicit, quòd, si post factam dictam notificationem Notarius conficiat instrumentum, & tradat parti, tanquam falsarius puniri debeat. Referuntque hoc ipsum tam ad revocationem resignationis faciendam coram Papa, quàm faciendam coram Ordinario.

Questio 699. Si eadem die, quâ facta fuit resignatio, seu præstitus consensus in Cancellaria vel Camera, facta est quoque revocatio, an revocatio mandati censetur præcedere resignationem?

Respondeo negativè; quia asserenti revocationem incumbit onus eam probandi, & asserens revocationem in hoc casu fundat se super tempore, quod probare debet. Adde, quòd præsumatur pro validitate actus, ac denique facta revocatione non solent expediri Bullæ, seu extensio consensus non admittitur. Ita Paris. l. 9. q. 31. n. 3a. in fine, sic resolutum dicens à Rota 10. Octob. 1526.

Questio 700. An, & qualiter revocans Procuratorem constitutum ad resignandum vel permutandum, teneatur Procuratori ad damna & interesse illius, nisi & omnium, quorum intererat mandatum non esse revocatum?

Respondeo primò: In casibus, in quibus permissa revocatio Procuratoris ad resignandum constituti, si facta sint expensæ pro executione mandati, debet revocans illas resarcire, & damna restituere non solum ipsi Procuratori, sed etiam parti, si illius interfit. Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. à n. 27. citans Rebuff. in concord. tit. de sublat. Clem. literar. v. resignatio. 4. Limit. & Bald. in l. si mandasset.

Ff 4

mandasset.